

İlköğretim Öğretmen Adaylarının Kariyer Planları ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

Gamze TEZCAN*
Salih Zeki GENÇ**

Öz

Çalışmanın amacı, ilköğretim bölümü öğretmen adaylarının kariyer planlarını ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir. Çalışmanın örnekleme, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi, Sınıf Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği anabilim dallarında öğrenim gören 101 dördüncü sınıf öğretmen adayından oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından hazırlanmış, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları İçin Kariyer Planı Anketi ve Üstüner (2006) tarafından geliştirilen ve tek faktör altında toplanan 34 beşli likert tipi maddeden oluşan Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS 17 Paket programı yardımıyla betimsel istatistikler ve varyans analizleri uygulanmıştır. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının tutumlarının olumlu düzeyde olduğu ve %95'inin öğretmenlik yapmayı planladığı saptanmıştır. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının kariyer planlarına, öğrenim gördükleri programa ve yerleştirildikleri bu programları tercih sıralarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: " Öğretmen Adaylarının Kariyer Planı", "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum"

Elementary Teachers' Career Plans and Attitudes Towards Teaching Profession

Abstract

The aim of this study is to determine elementary teacher candidates' career plans and attitudes towards teaching profession. The sample of the study consists of 101 4th grade teacher candidates, who are studying at Preschool Education, Primary Education and Elementary Science Education Departments at Faculty of Education of Çanakkale Onsekiz Mart University. Survey of Career Plan for Science Teachers, which was prepared by the researcher, was used as data collection instrument. In addition, to determine the attitudes toward teaching profession, 'Scale of Attitude Towards Teaching Profession', which was developed by Üstüner (2006) and consisting of 34 five-point likert-type items under one factor, was used. With the aid of the SPSS 17 Software Package, descriptive statistics and analysis of variance were applied to analyze the data. Consequently, it was determined that the attitudes of the teacher candidates are at a positive level and %95 of them are planning to perform teaching. It was also detected that teacher candidates' attitudes do not significantly differentiate according to their career plans, department and their preference order of the program that they studying at after the university exam.

* Araş. Gör. Gamze Tezcan, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Fen Bilgisi Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

** Doç. Dr. Salih Zeki Genç, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı

Giriş

Öğretmen rolü, öğrenme ve öğretme süreçleri hakkında edinilen yeni bilgiler ışığında 'öğreten kişi' olmaktan çok, 'öğrenmeyi kolaylaştıran kişi' olarak değişmiştir. Günümüzde öğretmenlik, bireylerin öğrenmelerinin belli bir amaç doğrultusunda yönlendirilmesi, kolaylaştırılması ve gerçekleştirilmesi sürecine ilişkin etkinlikleri kapsayan bir meslek olarak tanımlanmaktadır (Üstüner, 2006). Öğretmenin rolü zamanla değişse de çağa uyum sağlayan donanımlı bireylerin yetişmesi ve bütün meslek grupları için kaliteli iş gücünün sağlanması açısından öğretmenlik mesleğinin sahip olduğu hayati önem, hiçbir zaman değişmemiştir. Çünkü, öğrencilerle yakın ve uzun süreli ilişkilerde bulunan öğretmen, öğrenmeyi kolaylaştırmanın yanında yaşam biçimi, ilgileri, zevkleri, giyimi konuşması, insan ilişkileri gibi özellikleriyle de öğrencileri etkilemektedir (Açıkgöz, 2007). Bu kadar önemli bir mesleğe sahip bireylerin üstlendikleri bu önemli görevi yerine getirmelerinde etkili bazı unsurlar vardır.

Öğretmenin, öğrenme sürecinde etkili bir rehber olabilmesi onun mesleğini her yönüyle kabul etmesi ve mesleğini sevgi ve sabırla icra etmesine bağlıdır (Bektaş ve Nalçacı, 2012). Öğretmenlik mesleğini seçen bireylerin öncelikle öğretmenlik mesleğine karşı olumlu tutumlar beslemesi ve mesleki benlik saygılarının yüksek olması gerekmektedir (Sayın, 2005). Küçükahmet (1976), mesleğe, öğrenciye ve okula yönelik tutumların, öğretmen adaylarının öğrenmesine ve kişiliğine geniş ölçüde etki ettiğini vurgulamaktadır.

Tutum, bireyin herhangi bir durum, olay veya nesneyle ilgili olarak sahip olduğu tepki eğilimi olarak da tanımlanabilir (Temizkan, 2008). Ancak, bu tanımda sadece bilişsel bir süreç olarak ele alınmaktadır; oysa tutumun duygu, düşünce ve davranış boyutlarının da olduğu iddia edilmektedir. Fakat, her tutumun duygu ve davranış olarak yansımayaacağı da eleştirilmektedir. Kağıtçıbaşı (2006) tutumu sadece bir tür zihinsel değerlendirme olarak ele almak yerine, bir eğilimin tutum olabilmesi için gerekli olan asgari şartın zihinsel değerlendirme olduğunu kabul etmek gerektiğini vurgulamıştır ve yerleşik tutumların duygusal ve davranışsal öğeleri de içereceğini savunmuştur. Sonuç olarak, tutum kişinin performansını etkileyen eğilim ve tercihleridir (Aronson ve Briggs, 1983; Gagne ve Driscoll, 1988; Senemoğlu, 2011'de belirtildiği üzere).

Bütün bu bilgiler ışığında, etkili bir öğretmen olabilmek için öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum beslemenin önemli olduğu görülmektedir. Rimm-Kaufman ve Sawyer (2004) öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, onların sınıf içi davranış ve uygulamaları ile yakından ilgili olduğunu vurgulamaktadır. Bu sebeple, öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumlarının saptanması ve öğretmen adaylarının

tutumları üzerinde etkili olan unsurların saptanması da önem kazanmaktadır. Bu alanda yapılmış pek çok çalışma mevcuttur.

Yapılan çalışmalar, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olduğunu destekler niteliktedir (Temizkan, 2008; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010; İltter ve Köksalan, 2011; Yanık, Sezen ve Sarı Uzun, 2012). Ayrıca, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun cinsiyete (Çapa ve Çil, 2000; Baykara Pehlivan, 2010; İltter ve Köksalan, 2011; Pektaş ve Kamer, 2011; Aydın ve Sağlam, 2012), branşa (Sayın, 2003; Özder, Konedralı ve Zeki, 2010; Baykara Pehlivan, 2010; Yanık, Sezen ve Sarı Uzun, 2012) ve öğretmenlik mesleğini tercih nedenlerine (Özder, Konedralı ve Zeki, 2010) göre anlamlı düzeyde farklılaştığı çalışmalarla saptanmıştır. Bunlara ek olarak öğretmenlik özyeterlik algısı ile mesleğe yönelik tutum arasında pozitif ilişki de saptanmıştır (Çaycı, 2011; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011).

Ülkemizde yapılan üniversite sınavı ve mevcut üniversite yerleştirme sistemi, öğrencileri kariyer planlarına göre öğretmenlik mesleğini tercih etmek yerine, ailelerinin istekleri, iş garantisi ve çalışma koşulları gibi nedenlerle tercih yapmaya itmektedir (Özder, Konedralı ve Zeki, 2010). Fakat bu tercihten sonra, lisans eğitimlerinde öğretmenlik mesleğini daha yakından tanımakta ve ona yönelik tutumlarını değiştirmektedirler. Öğretmenliğe yönelik tutum ve bu tutumu etkileyebileceği düşünülen değişkenler, öğretmen adaylarının kariyerlerine yön vermesi olasıdır.

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim bölümü öğretmen adaylarının kariyer planlarını ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir. Araştırma soruları ise aşağıdaki gibidir; İlköğretim öğretmen adaylarının;

- Kariyer planlarının eğitim gördükleri programa göre dağılımı nasıldır?
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nasıldır?
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar kariyer planlarına göre farklılık göstermekte midir?
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar öğrenim görülen programa göre farklılık göstermekte midir?
- Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar üniversite yerleştirme tercih sırasına göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Evren ve Örneklem

Bu amaçlar doğrultusunda yürütülen çalışmanın evrenini Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü'nde öğrenim gören 414 dördüncü sınıf öğretmen adayı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise, 2012-2013 öğretim yılında güz döneminde Çanakkale

Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği Anabilim Dallarında öğrenim gören 101 dördüncü sınıf öğretmen adayı oluşturmaktadır. Büyüköztürk ve ark. (2013)'nın belirttiği formül doğrultusunda, minimum örneklem büyüklüğü, .10 örnekleme hatası için 58 olarak hesaplanmıştır. Bu doğrultuda örneklem büyüklüğünün 58'in altında kalmamasına dikkat edilmiş ve uygun örnekleme yöntemi ile 101 öğretmen adayı araştırmaya dâhil edilmiştir. Tablo 1, örneklemede yer alan öğretmen adaylarının eğitim gördükleri programlarına ve cinsiyetlerine göre dağılımını vermektedir.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Eğitim Gördükleri Programlarına ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Branş	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Okul Öncesi Öğretmenliği	41	1	42
Sınıf Öğretmenliği	18	8	26
Fen Bilgisi Öğretmenliği	28	5	33
Toplam	87	14	101

Veri Toplama Araçları

Öğretmen adaylarının kariyer planlarının belirlenmesinde, araştırmacı tarafından hazırlanmış, Öğretmen Adayları İçin Kariyer Planı Anketi kullanılmıştır. Bu anket, öğrencilerin mezun olduktan sonraki kariyer planları arasında yer alabilecek birkaç seçenek ve seçenekler arasında bulunmaması halinde kendi planlarını açıklayabilecekleri bir bölümden oluşmaktadır.

Çalışmada ayrıca, Üstüner (2006) tarafından geliştirilen ve tek faktör altında toplanan 34 beşli likert tipi maddeden oluşan Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Bu maddeler "5: Kesinlikle katılıyorum", "4: Katılıyorum", "3: Kararsızım", "2: Katılmıyorum" ve "1: Kesinlikle katılmıyorum" şeklinde puanlanmıştır. 34 maddenin 10 tanesi olumsuzdur ve olumsuz maddelerde puanlama ters yönde yapılmıştır. Ölçekteki 34 madde faktör yüklerinin .744 ile .410 arasında değiştiği tek bir faktör altında toplanmıştır. Ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alpha) katsayısı, ölçek geliştirme çalışmaları sırasında, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğretmenlik programlarında 2003-2004 öğretim yılı bahar yarıyılında öğrenim görmekte olan 449 öğrenci ile yürütülmüş ön uygulamada .93 olarak hesaplanmıştır. Bu araştırma için ise cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır. Büyüköztürk (2009) bireyleri seçme ve sınıflandırmada kullanılacak testler için güvenilirlik katsayısının 0.70'den yüksek olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu durumda, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nin iç tutarlılığının yüksek olduğu görülmektedir.

Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde, SPSS 17.0 paket programı yardımıyla aritmetik ortalamalar, toplam puanlar, frekans ve yüzdeler hesaplandı. Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumların, kariyer planlarına, öğrenim gördükleri program ve üniversiteye yerleştirme tercih sırasına göre farklılaşım farklılaşmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (Tek Yönlü ANOVA) kullanıldı.

Bulgular

Araştırma sorularına dair bulgular aşağıda verilmiştir.

İlköğretim öğretmen adaylarının kariyer planlarının öğrenim gördükleri programa göre dağılımı nasıldır?

Öğretmen adaylarının, eğitim gördükleri programa göre kariyer planlarının nasıl değiştiği araştırılmıştır. Öğretmen adaylarının kariyer planlarının, öğrenim gördükleri programa göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo 2'de verilmektedir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarının Kariyer Planlarının Öğrenim Gördükleri Programa Göre Dağılımı

		Okul Öncesi Öğretmenliği		Sınıf Öğretmenliği		Fen Bilg. Öğret.	
		f	%	f	%	f	%
Öğretmenlik Yapacak	Çalışırken Alanında Lisansüstü Eğitimine Devam Edecek	15	36	9	35	12	37
	Çalışırken Başka Bir Alanda Lisansüstü Eğitimine Devam Edecek	9	22	6	23	7	21
	Lisansüstü Eğitim Düşünmüyor	17	40	11	42	10	30
Öğretmenlik Yapmayacak	Kamu Kurumunda Memur Olarak Çalışacak	-	-	-	-	3	9
	Özel Sektörde Öğretmenlik Dışında Bir Görevde Çalışacak	-	-	-	-	1	3
Akademisyen Olacak	Alanında Akademisyen Olacak	1	2	-	-	-	-
	Başka Bir Alanda Akademisyen Olacak	-	-	-	-	-	-
TOPLAM		42	100	26	100	33	100

Tablo 2 incelendiğinde, öğretmen adaylarının çoğunun öğretmenlik yapmayı planladığı görülmektedir. Örneklem içerisinde yer alan sınıf öğretmeni adaylarının %100'ü öğretmenlik yapmayı planlarken, okul öncesi öğretmen adaylarından sadece 1 kişi öğretmenlik yapmak yerine, okul öncesi öğretmenliği alanında akademik kariyer yapmayı planlamaktadır. Öğretmenlik yapmayı planlamayan öğretmen adaylarının hepsi Fen Bilgisi Öğretmenliği Lisans Programı'nda öğrenim görmektedir. Öğretmenlik yapmayı düşünmeyen bu katılımcıların %75'i herhangi bir kamu kurumunda memur olarak çalışmayı planlamaktadır. Toplamda bakıldığında ise 101 öğretmen adayının sadece 5'i öğretmenlik yapmayı planlamamaktadır. Başka bir deyişle öğretmen adaylarının %95'i öğretmenlik yapmayı planlamaktadır.

Öğretmen adaylarının lisansüstü eğitimlerine devam etmeyi planlama durumları incelendiğinde, okul öncesi ve sınıf öğretmeni öğretmen adaylarından lisansüstü eğitime devam etmeyecek olanların sayısının, devam etmeyi planlayanların sayısından fazla olduğu görülmektedir. Fen bilgisi öğretmen adayları için ise durum tam tersidir, 33 öğretmen adayının 19'u (%58'i) lisansüstü eğitime devam etmeyi planlamaktadır.

İlköğretim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları nasıldır?

İlköğretim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları araştırılmış ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği'nden aldıkları ortalama puanların tanımlayıcı istatistikleri Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları

	N	Minimum	Maksimum	\bar{x}	ss
Tutum	101	2.15	5.00	3.99	.54

Tablo 3 incelendiğinde, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının ortalama olarak katılıyorum düzeyinde olumlu olduğu görülmektedir.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar kariyer planlarına göre farklılık gösterir mi?

İlköğretim öğretmen adaylarının, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının kariyer planlarına göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Analizler sırasında kullanılacak teste karar verirken ortalama tutum puanlarının normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla çarpıklık katsayısına bakılmış ve bu değer -.804 olarak hesaplanmıştır. Çarpıklık katsayısının -1 ile +1 arasında bir değer olmaması normal dağılım gösterildiğine işaret eder (Büyüköztürk, 2009). Grupların varyansların homojenliğini araştırmak için Levene Test sonuçlarına bakılmış ve grupların varyanslarının homojen olduğu saptanmıştır ($p>.05$). Dolayısıyla bütün varsayımları karşılandığı için parametrik testlerden tek yönlü ANOVA uygulanmasına karar verilmiştir. Test sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Kariyer Planlarına Göre Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Deneklerarası	.680	2	.340	1.150	.321
Ölçüm	28.979	98	.296		
Toplam	29.659	100			

Tablo 4'de yer alan sonuçlara göre öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının kariyer planlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir, $F=1.150$, $p>.05$.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar öğrenim görülen programa göre farklılık gösterir mi?

Öğretmen adaylarının, öğrenim gördükleri öğretim programına göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değişip değişmediğini belirlemek amacıyla varyans analizi yapılmıştır. Grupların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının ortalamasının normal dağılım göstermesi sebebiyle parametrik test olan Tek Yönlü ANOVA kullanılmış ve sonuçları aşağıda olduğu gibi tabloleştirilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Öğrenim Görülen Programa Göre Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Deneklerarası	1.223	2	.611	2.107	.127
Ölçüm	28.436	98	.290		
Toplam	29.659	100			

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri programa göre anlamlı şekilde farklılaşmadığı Tablo 5'de görülmektedir ($F=2.107$, $p>.05$).

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlar üniversite yerleştirme tercih sırasına göre farklılık gösterir mi?

Öğretmen adaylarının, öğrenim gördükleri programı, üniversiteye yerleştirilirken tercih ettikleri sıraya göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklılaşma durumu incelenmiştir. Grupların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının ortalamasının normal dağılım göstermesi sebebiyle parametrik test olan Tek Yönlü ANOVA uygulanmıştır. Sonuçlar Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumların Üniversiteye Yerleştirme Tercih Sıralarına Göre Varyans Analizi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Deneklerarası	1.858	5	.372	1.259	.288
Ölçüm	27.143	92	.295		
Toplam	29.000	97			

Analiz sonuçları, çalışmaya katılan öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının, lisans programlarını tercih sırasına göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur, $F=1.259$, $p>.05$.

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırmanın amacı 'öğretmen' olmalarına kısa bir süre kalmış dördüncü sınıf ilköğretim öğretmen adaylarının kariyer planlarını ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemektir. Çalışma sonucunda okul öncesi, sınıf öğretmenliği ve fen bilgisi öğretmen adaylarının %95'inin öğretmenlik yapmayı planladığı ortaya çıkmıştır. Benzer şekilde, Yanık, Sezer ve Uzun (2012), öğretmen adaylarının çoğunluğunun mezun olduklarında kendi mesleklerini yapmak istediklerini saptamışlardır.

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu olduğu da saptanmıştır. Bu bulguyu destekleyen başka araştırmalar da mevcuttur (Terzi ve Tezci, 2007; Doğan ve Çoban, 2009; Pehlivan, 2010; İltar ve Köksalan, 2011; Yanık, Sezer ve Uzun, 2012). Öğretmen adaylarının kariyer planları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır. Bu durum katılımcıların büyük bir çoğunluğunun aynı kariyer planına sahip olmasından kaynaklanıyor olabilir. Grup ortalamalarına bakıldığında öğretmen olmayı planlayan adayların öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Daha önceki çalışmalardan bazıları da öğretmenlik mesleğine yönelik tutumun kariyer planına göre farklılaştığını ortaya koymaktadır (Tezcan, 2012; Yanık, Sezer ve Uzun, 2012).

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bölümlere göre öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklılaşmadığı görülmektedir. Bu bulguyu destekler nitelikte araştırmalar mevcuttur (Terzi ve Tezci, 2007; Çapri ve Çelikkaleli, 2008; Demirtaş, Cömert ve Özer, 2011). Ancak Sayın (2003) farklı olarak, Okul Öncesi Eğitimi ile Fen Bilgisi Eğitimi ve Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları arasında Fen Bilgisi Eğitimi ve Sınıf Öğretmenliği anabilim dalı öğrencilerinin lehine anlamlı fark olduğunu saptamıştır. Ek olarak, Terzi ve Tezci (2007) ise sosyal ve

dil bilim alanlarında okuyan öğrencilerin, fen ve matematik alanlarında okuyan öğrencilere göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri programları tercih sıralarına göre tutum puanlarının farklılaşmadığı da bulgular arasındadır.

Sonuç olarak, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutum beslemeleri ve büyük çoğunluğunun öğretmenlik yapmak istemesi mesleğin saygınlığı ve icraatı bakımından oldukça önemlidir. Ayrıca, öğretmenlik yapmayı planlayanlar ile planlamayanların tutumları arasında anlamlı farklılık bulunmaması, öğretmenlik yapmak istemeyenlerin nedenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarıyla alakalı olmadığını bir göstergesidir. İlerleyen araştırmalarda, öğretmenlik yapmayı planlamayanların bu tercihlerinin başka değişkenlerle olan ilişkisinin araştırılabilir. Sonuç olarak, ilköğretim öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini yapmakta istekli oldukları ve mesleklerini benimsedikleri yargısına ulaşmak mümkündür.

Kaynaklar

- Açıkgöz, K. Ü. (2007). *Etkili Öğrenme ve Öğretme* (7. Baskı). İzmir: Biliş Yayınevi.
- Aydın, R. ve Sağlam, G. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(2), 257-294.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise Of Control*. New York: W. H. Freeman.
- Baykara Pehlivan, K. (2010). Öğretmen adaylarının öğrenme stilleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *İlköğretim Online*, 9(2), 749-763.
- Bektaş, F. ve Nalçacı, A. (2012). The relationship between personal values and attitudes toward teaching profession. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 12 (2), 1244-1248.
- Bıkmaz, F. (2002). Fen Öğretiminde Öz-yeterlik İnancı Ölçeği. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 1(2). 197-210
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (14. Basım). Ankara: PegemA.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (10. Basım). Ankara: PegemA.
- Çaycı, B. (2011). The relationship between the elementary teacher candidates' teacher efficacy and their attitudes towards the profession of teaching. *Education*, 132(2), 402-418.
- Çapa, Y. ve Çil, N. (2000). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 69-73.
- Çapri, B. ve Çelikkaleli, Ö. (2008). Öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin tutum ve mesleki yeterlik inançlarının cinsiyet, program ve fakültelerine göre incelenmesi. *İnönü Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 33-53.
- Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2011). Öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Eğitim ve Bilim*, 36(159), 96-110.
- İlter, İ. ve Köksalan, B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine olan tutumları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 113-128.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2006). *Yeni İnsan ve İnsanlar* (10. Baskı). İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Küçükahmet, L. (1976). Öğretmen yetiştiren kurum öğretmenlerinin tutumları. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Özder, H., Konedraı, G. ve Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 16(2), 253-275.
- Pektaş, M. ve Kamer, S. T. (2011). Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 829-850.
- Rimm-Kaufman, S.E., ve Sawyer, B. E. (2004). Primary grade teachers' self-efficacy beliefs, attitudes toward teaching, and discipline and teaching practice priorities in relation to the "responsive classroom" approach. *The Elementary School Journal*, 104(4), 321-341.
- Sayın, S. (2003). Farklı programlarda okuyan öğretmen adayı üniversite öğrencilerinin empatik eğilimi, öğretmenlik mesleğine karşı tutum ve mesleki benlik saygısı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(6), 74-84.
- Sayın, S. (2005). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Eurasian Journal of Educational Research*, 19, 272-281.
- Senemoğlu, N. (2011). Gelişim, Öğrenme ve Öğretim. Ankara: Pegem Akademi.
- Terzi, A.R. ve Tezci, E. (2007). Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.
- Tezcan, G. (2012, 27-30 Haziran). Fen bilgisi öğretmen adaylarının kariyer planları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve fen öğretimi öz yeterlik algıları arasındaki ilişki. X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi içinde sunulmuş sözlü bildiri, Niğde.
- Üstüner, M. (2006). Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 45, 109-127.
- Yanık, C., Sezen, N. ve Sarı Uzun, M. (2012). Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ve mezuniyet sonrası planları üzerine. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, Özel Sayı 2: 222-231.